

RECAPITULARE

Islamul și Califatul Arab

- Cine este întemeietorul Islamului?
- Care este orașul sfânt al Islamului?
- Care este cartea sfântă a Islamului?
- Care sunt trăsăturile Islamului?
- Comentati ideea de djihad (război sfânt) și rolul acesteia în expansiunea arabă.
- Menționați câteva cauze ale decăderii Califatului arab?
- Precizați prin ce s-a remarcat societatea arabă?
- Descrieți prin ce s-au caracterizat relațiile dintre lumea arabă și Occidentul creștin?
- Care au fost cele mai importante teritorii europene stăpânite în evul mediu de arabi?

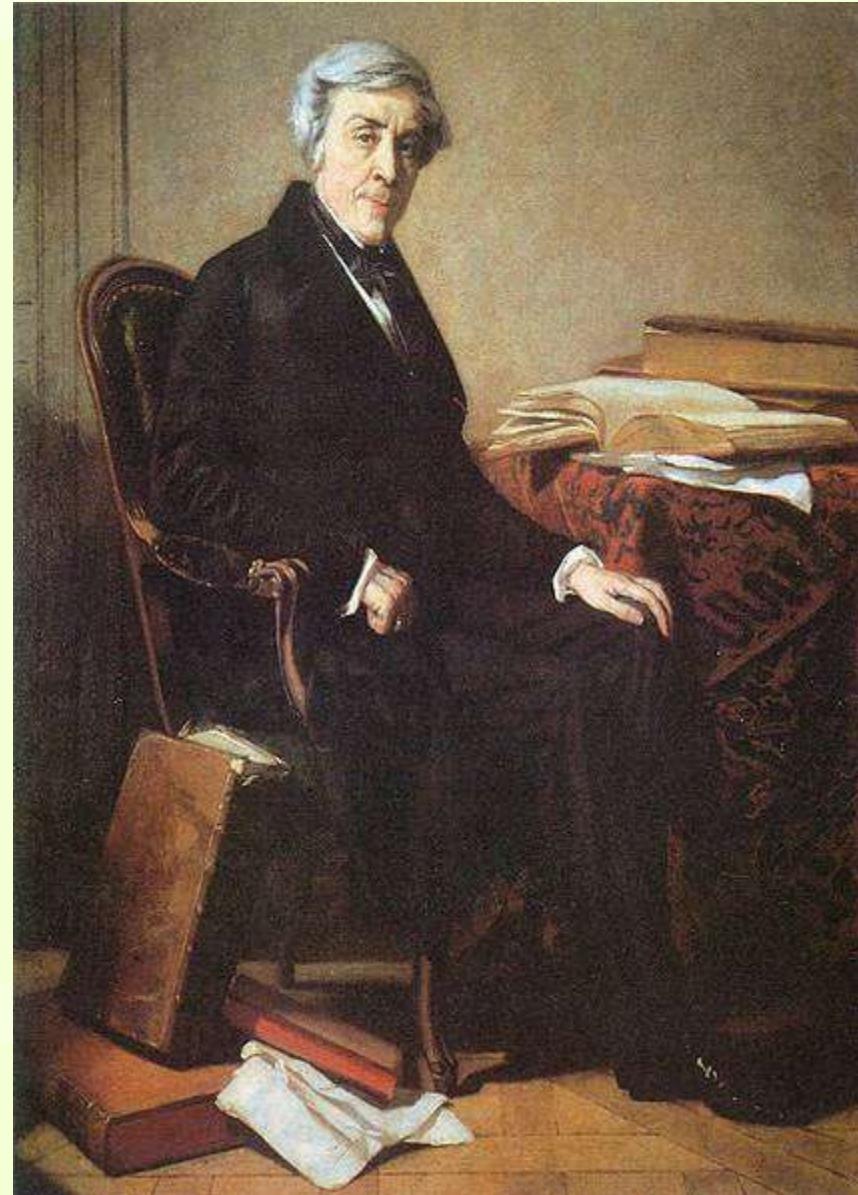

CUPRINS:

1. Definirea conceptelor
2. Condițiile istorice ale apariției Umanismului
3. Umanismul civic
4. Umanismul critic și erudit
5. Concepția umanista
6. Reprezentanți ai Umanismului
7. Raspandirea Umanismului
8. Renașterea literară
9. Renașterea științifică
10. Renașterea artistică

I. Definirea conceptelor

- Umanismul a fost un curent de gandire care s-a afirmat în secolele XIV-XVII în Europa și reprezintă o etapă în laicizarea gândirii umane. Umaniștii puneau în centrul preocupărilor culturale omul, accentuând necesitatea dezvoltării sale multilaterale.
- Renasterea reprezintă expresia științifică și culturală a Umanismului.
- Termenul de Renastere a fost introdus de istoricul francez Jules Michelet.

2. Conditii istorice ale aparitiei Umanismului

- Umanismul a apărut în Italia în secolul al XIV-lea datorită mai multor factori:
 - dezvoltarea economică a orașelor italiene (Umanismul este expresia ideologică a burgheziei);
 - Italia moștenea în mod direct tradițiile și spiritul antichitatii greco-romane (aceasta nouă concepție despre om își trage substanta din cultura greco-romana);
 - viața culturală era susținuta de mecenă (familia Medici din Florenta, papii Iuliu al II-lea și Leon al X-lea);

Papa Iuliu al II-lea

A fost papa între anii
1503-1513.
I-a încredințat lui
Michelangelo pictarea
Capelei Sixtine.

Papa Leon al X-lea

Numele sau adevarat este Giovanni de Medici.

A fost papa între anii 1513-1523.
este cunoscut mai ales pentru
vanzarea indulgentelor în vederea
construirii Catedralei Sfantul Petru
din Roma.

3. Umanismul civic

- Reda omului demnitatea prin apelul la ratiune, vointa si actiune, in contrast cu umilinta propovaduita de religia crestina
- Prima calitate: virtutea (curaj, inteligenta, spirit de actiune, stapanire de sine)
- Viata pusa in serviciul patriei
- Acumularea banilor nu mai este o rusine ci rasplata muncii, inteligentei si cumpatarii

4. Umanismul critic și erudit

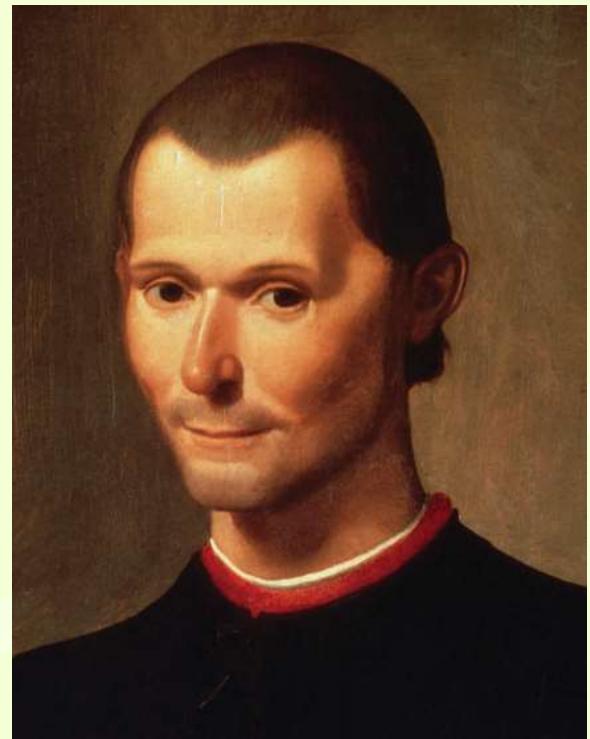
- s-a manifestat prin redeșteptarea interesului pentru cultura antică, pentru cercetarea manuscriselor, a operelor antichității, ceea ce a dat un impuls activității culturale din toate domeniile, prin credința în superioritatea gândirii și rațiunii

5. Conceptia umanista

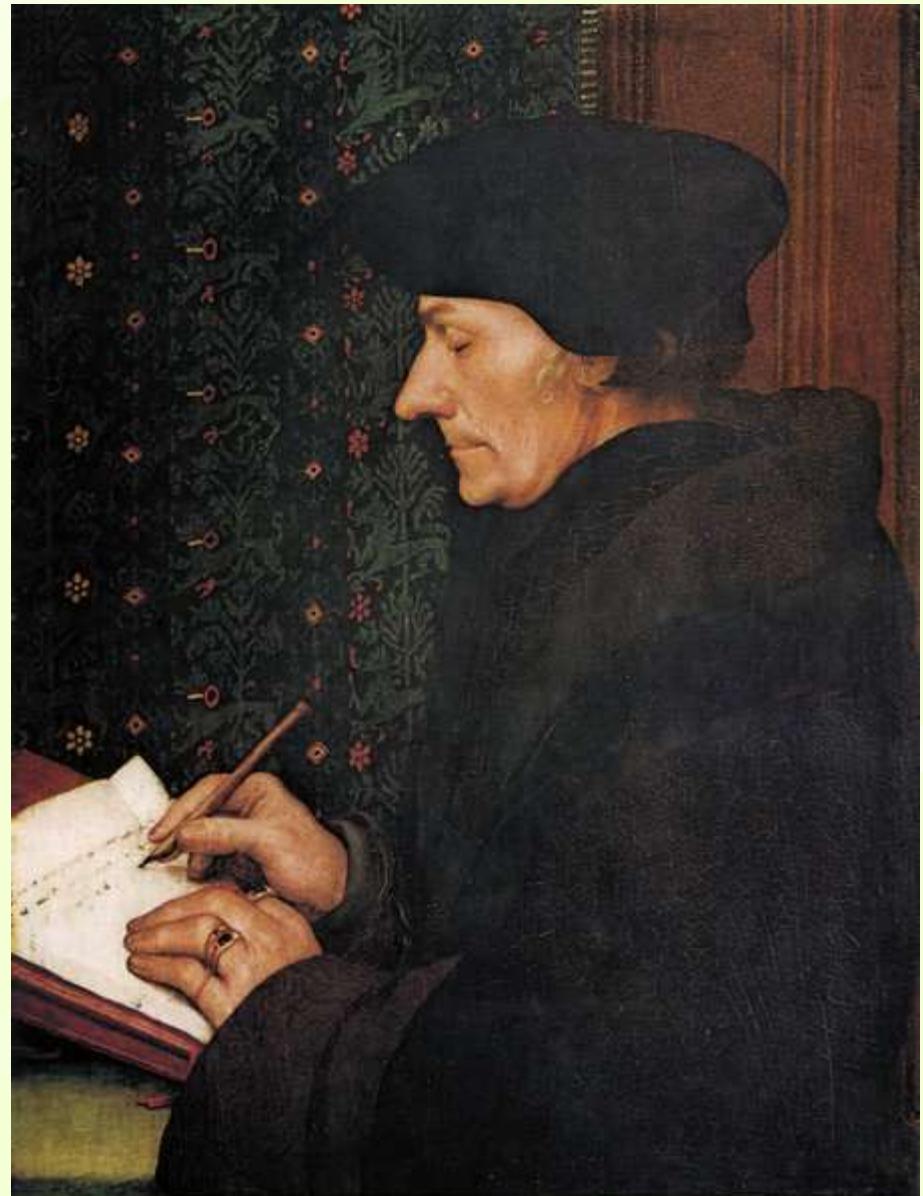
- un nou model uman („omul este masura tuturor lucrurilor”, „uomo universale”);
- noua morală;
- un nou model educațional (era criticată scolară, metoda de educație specifică Evului Mediu);
- o nouă etică a muncii;
- o nouă artă;
- o nouă concepție despre artist;

6. Reprezentanți ai Umanismului

- Un nou model de conducător politic
- Niccolo Machiavelli în lucrarea *Principele* (1513) sustine ca oamenii politici trebuie să actioneze în funcție de interesele de stat, renunțând la concepțiile morale și religioase – „scopul scuza mijloacele”;

- **Erasmus din Rotterdam (1467-1536)** a fost un teolog și erudit olandez, unul din cei mai însemnați umaniști din perioada Renasterii
- Editie critica a Noului Testament; *Elogiul nebuniei*; *Colocviile*
- “Demnitatea omului stă în vîntă lui, fără nici o constrângere”

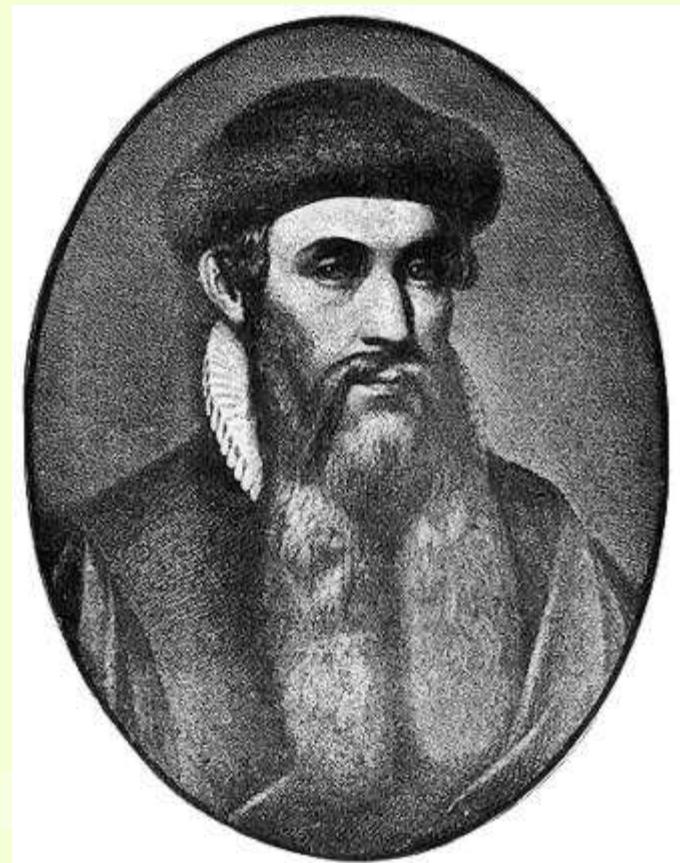

7. Raspandirea Umanismului

Din prima jumătate a secolului al XV-lea și până în primele decenii ale secolului al XVII-lea, ideile umaniste s-au răspândit în Europa.

Răspandirea ideilor umaniste în Europa a fost favorizată de următorii factori:

- intensa circulație a manuscriselor;
- apariția tiparului (Johannes Guttenberg, mijlocul secolului al XV-lea);
- decaderea latinei ca limbă de cultură și impunerea limbilor naționale;
- frecvențarea universităților din Italia de către tinerii din Europa;

Johannes Guttenberg

Centre ale Renasterii in Italia

8. Renasterea literara

- **Reprezentanti ai literaturii din Italia:**

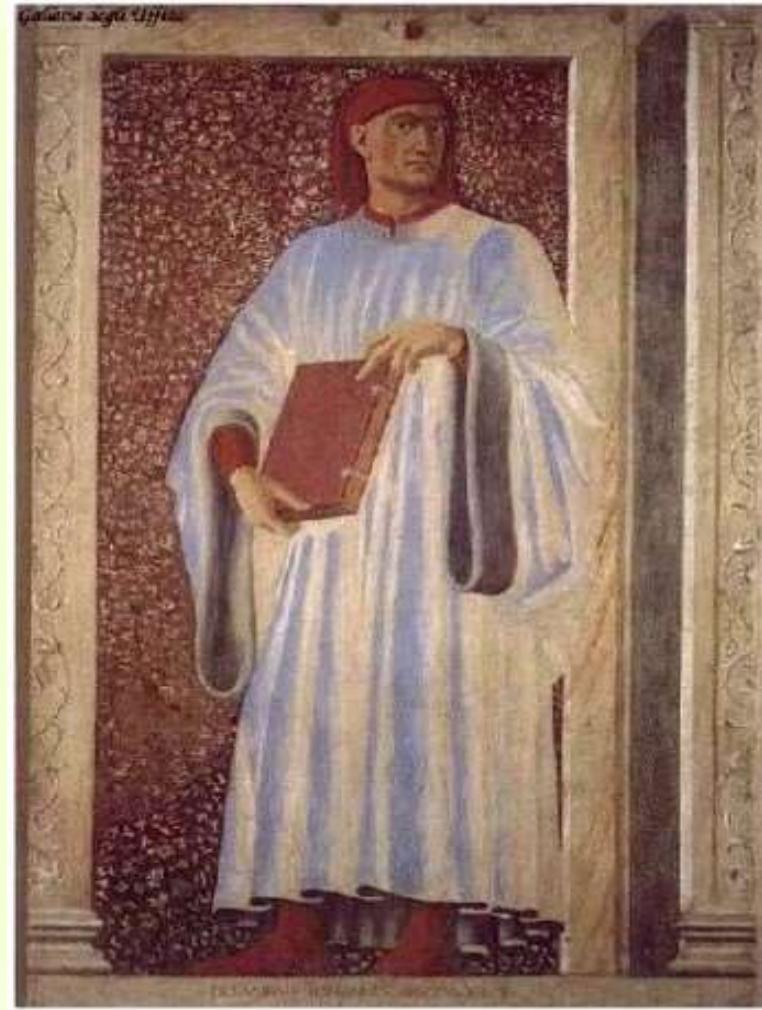
- Dante Alighieri (*Divina Comedie*);
- Francesco Petrarca (*Rimele*);
- Giovanni Boccaccio (*Decameronul*);

Dante Alighieri
- portret realizat de
Sandro Botticelli

Francesco Petrarca

Giovanni Boccaccio

Reprezentanți ai literaturii din Franta:

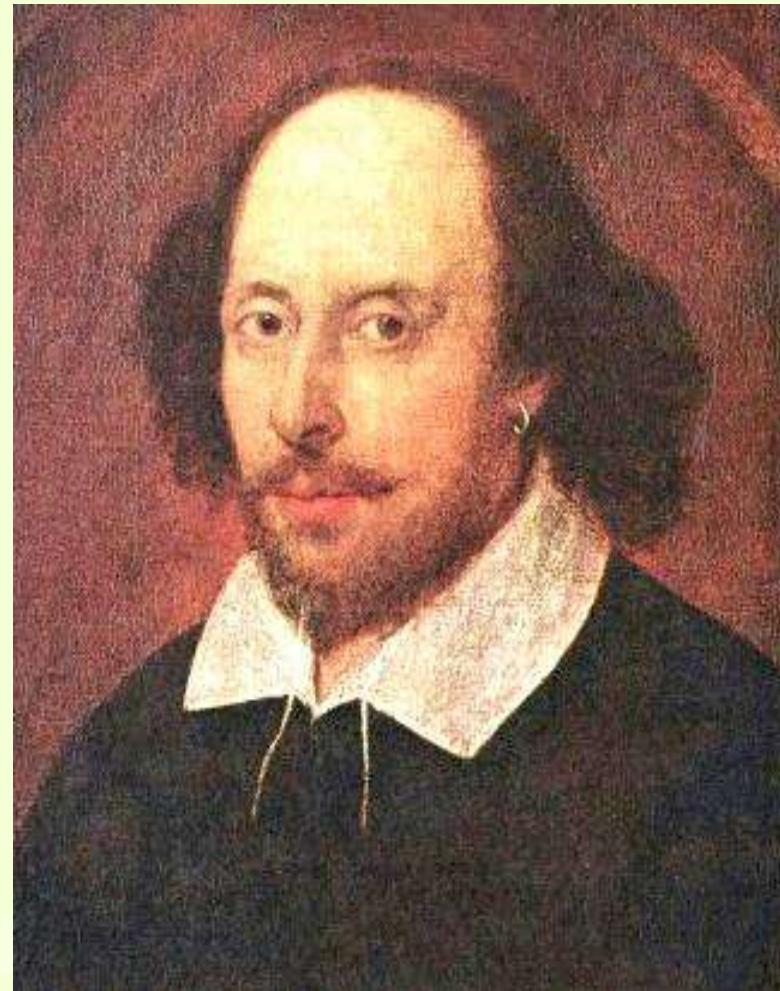
- Francois Rabelais („Gargantua și Pantagruel”);
- Pierre Ronsard (a întemeiat împreuna cu 6 prieteni cenaclul literar „Pleiada” pentru promovarea unei literaturi nationale);

Francois Rabelais

- Reprezentanți ai literaturii din Anglia:

- [William Shakespeare](#)
(Romeo și Julieta, Visul unei nopți de vară, Richard al III-lea, Othello, Iulius Cezar, Macbeth, Hamlet, Regele Lear etc.);

■ Reprezentanți ai literaturii din Spania:

- **Miguel de Cervantes** - a pus bazele romanului realist modern („Don Quijote de la Mancha”);
- **Lope de Vega** – creatorul teatrului national spaniol;

Miguel de Cervantes

Lope de Vega

- **Reprezentanți ai literaturii utopice care propunea o societate în care domina toleranța religioasă, libertatea, egalitatea:**

- Thomas Morus („Utopia” sau „Nicaieri”);
- Tommaso Campanella („Cetatea Soarelui”);
- Francis Bacon („Noua Atlantida”);

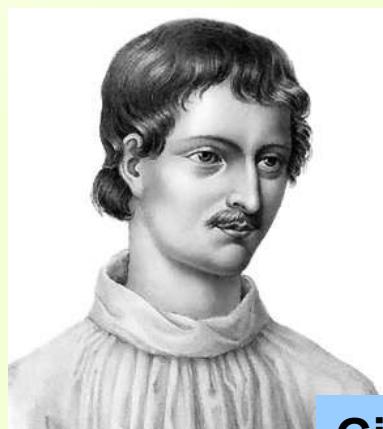
Thomas Morus –
Portret realizat de
Hans Holbein cel Tânăr

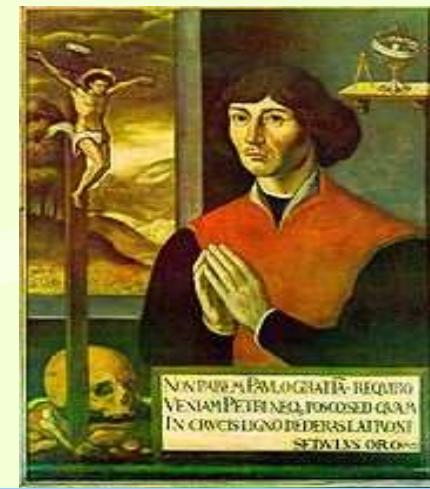
9. Renasterea stiintifica

- Oamenii de stiinta au început să combată Biblia si nu admiteau ca fiind valabile decât acele informatii care puteau fi verificate.
- S-au impus noi metode de cercetare: observatia, experimentul, ratiunea.
- S-au facut progrese în fizica, chimie, astronomie, matematica, medicina, geografie etc. Cele mai importante descoperiri s-au realizat în domeniul astronomiei („regina stiintelor”).

- **Giordano Bruno** a afirmat ca universul este infinit;
- **Nicolaus Copernic** a pus bazele teoriei heliocentriste conform careia Soarele se afla în centrul universului și în jurul său se miscă planetele. El combatea astfel teoria geocentrista a lui Ptolemeu.
- **Johannes Kepler**-orbitele eliptice ale miscării planetelor

Giordano Bruno

Nicolaus Copernic

- In secolele XVI-XVII s-au facut progrese importante in studiul corpului uman:
 - **Ambroise Pare**, considerat „parintele chirurgiei”, a pus la punct procedul legarii arterelor;
 - medicul spaniol **Miguel Servet** a explicat sistemul circulatiei sangvine.

Ambroise Paré

10. Renasterea artistica

■ Caracteristicile artei renascentiste:

- arta Renasterii este laica și umana, prin destinatie și gust;
- natura și trupul uman devin obiecte de studiu pentru artiști;
- inspiratie din modelele antice;
- tot mai mulți artiști se pun în serviciul autoritatii laice (printi și aristocrati);
- spre deosebire de Evul Mediu, operele de artă nu mai raman anonte, ci sunt profund individualizate;

■ Arhitectura:

- » Arhitectura civila a depasit-o pentru prima data ca importantă pe cea religioasa;
- » Arhitectura civila este reprezentata de palate (Palatul Dogilor din Veneția, Palatul Strozzi din Florența), castele (pe Valea Loarei), primarii, vile etc.;
- » Palatul este constructia tipica a acestei perioade;
- » Arhitectura religioasa nu dispare dar este adaptata canoanelor timpului: Catedrala Sfantul Petru din Roma;
- » Arhitecti: Fillippo Brunelleschi; Michelangelo Buonarotti

Catedrala Sfantul Petru din Roma

Palatul Dogilor din Venetia

■ Sculptura:

- dintre toate domeniile artei, sculptura a fost cel mai mult influentata de antichitate;
- sculptura s-a desprins de arhitectura, devenind o arta de sine statatoare;
- a fost redescoperit nudul, dar și alte genuri specifice antichitatii romane, cum ar fi bustul-portret, medalia și statuia ecvestra;
- sculptori:
 - **Donatello** (David);
 - **Michelangelo** (David, Pieta, Moise);

Sfantul Ioan Evanghelistul – Sculptura de Donatello

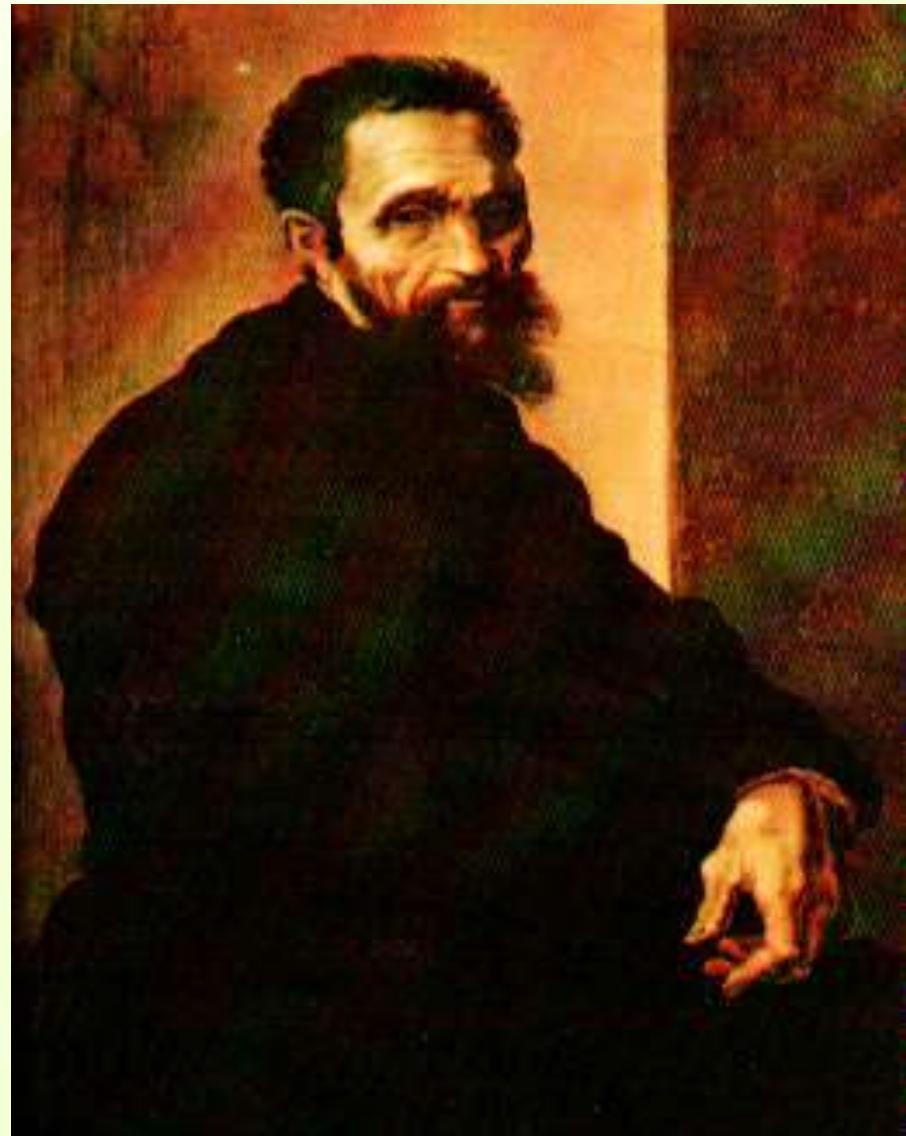

DAVID- Sculptura de Donatello

Detaliu

MICHELANGELO – Portret realitzat de Jacopino del Conte

PIETA

DAVID

MOISE – Sculptură realizată de Michelangelo

Pictura:

- în pictura, desi influența antichitatii a fost mai palida decat in alte domenii ale artei, elementele novatoare sunt mai numeroase: perspectiva, introducerea celei de-a treia dimensiuni, pictura în ulei etc;
- pictorii sunt preocupati de legea proportiilor corpului uman, convinsi ca frumusetea personajelor consta în armonia partilor corpului în actiune;
- pictura a fost cea mai cultivata dintre artele Renașterii;
- pictura s-a desprins definitiv de tradițiile iconografiei;
- se impune portretul;
- pictorii italieni sunt grupati pe scoli, desi multi dintre aceştia au fost invitați sa lucreze in afara orașului natal, în special la Roma;

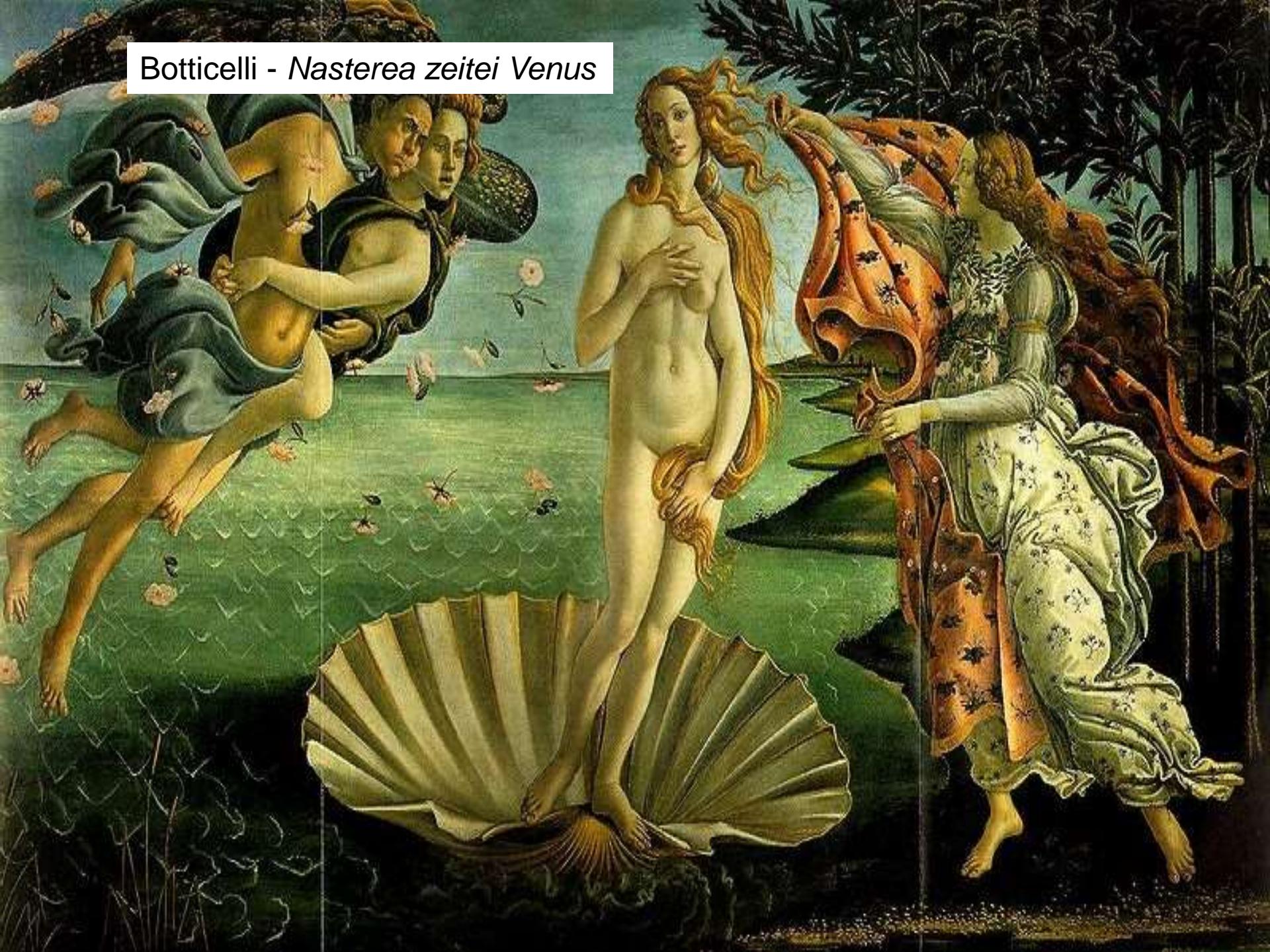
- Pictura (cont.):

- **Botticelli** (*Nasterea zeitei Venus, Primavara*);
- **Tizian** (remarcabile sunt portretele facute marilor suverani ai timpului: Francisc I, Carol Quintul);
- **Leonardo da Vinci** (*Monalisa, Cina cea de Taina*);
- **Rafael Sanzio** (*Madona Sixtina, Școala din Atena*);
- **Michelangelo** (a pictat Capela Sixtina de la Vatican);

Botticelli - *Primavara*

Botticelli - *Nasterea zeitei Venus*

Leonardo da Vinci – *Cina cea de Taina*

Leonardo da Vinci – *Gioconda* sau *Monalisa*

Leonardo da Vinci

Rafael

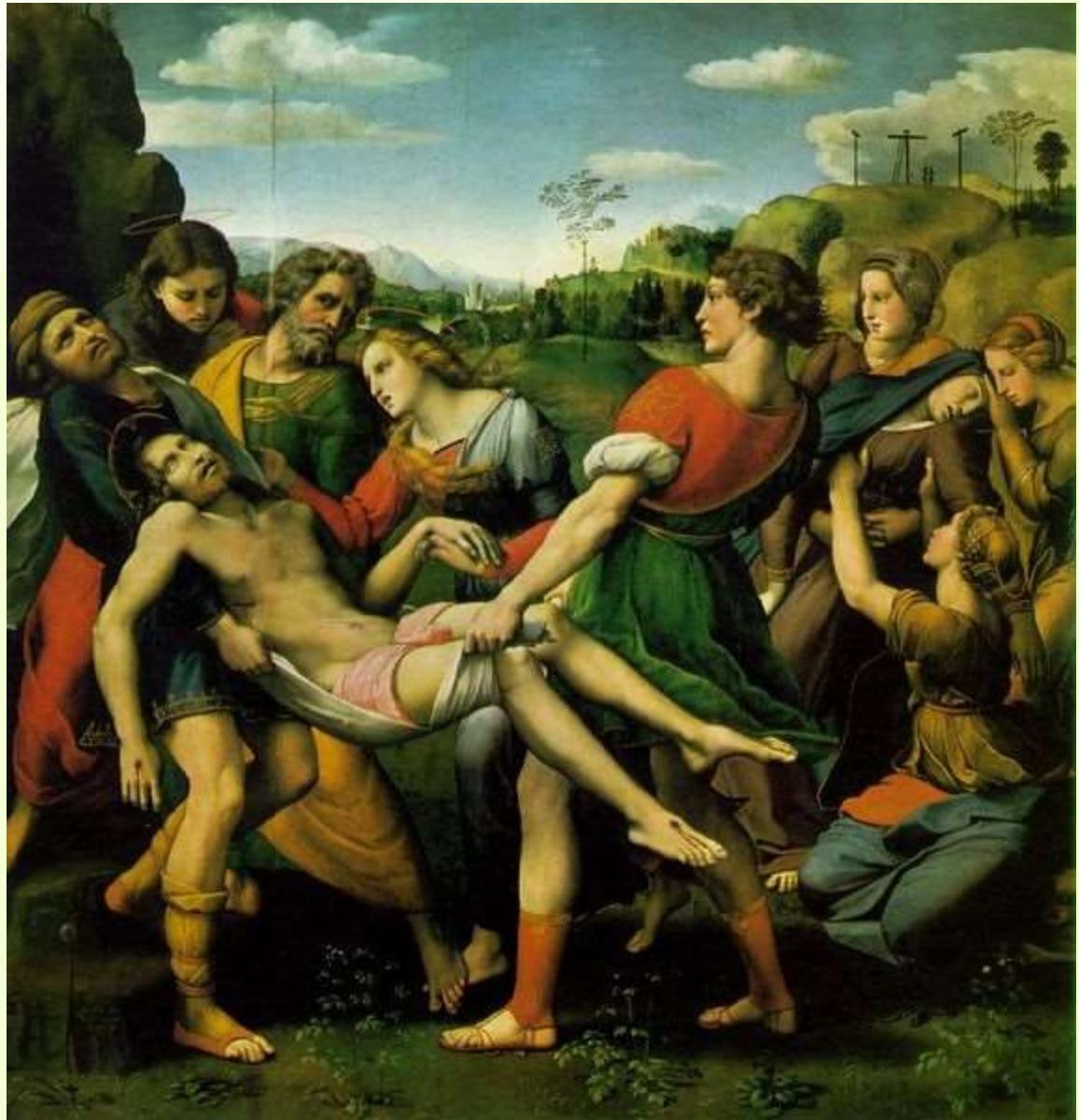

Madona Sistina

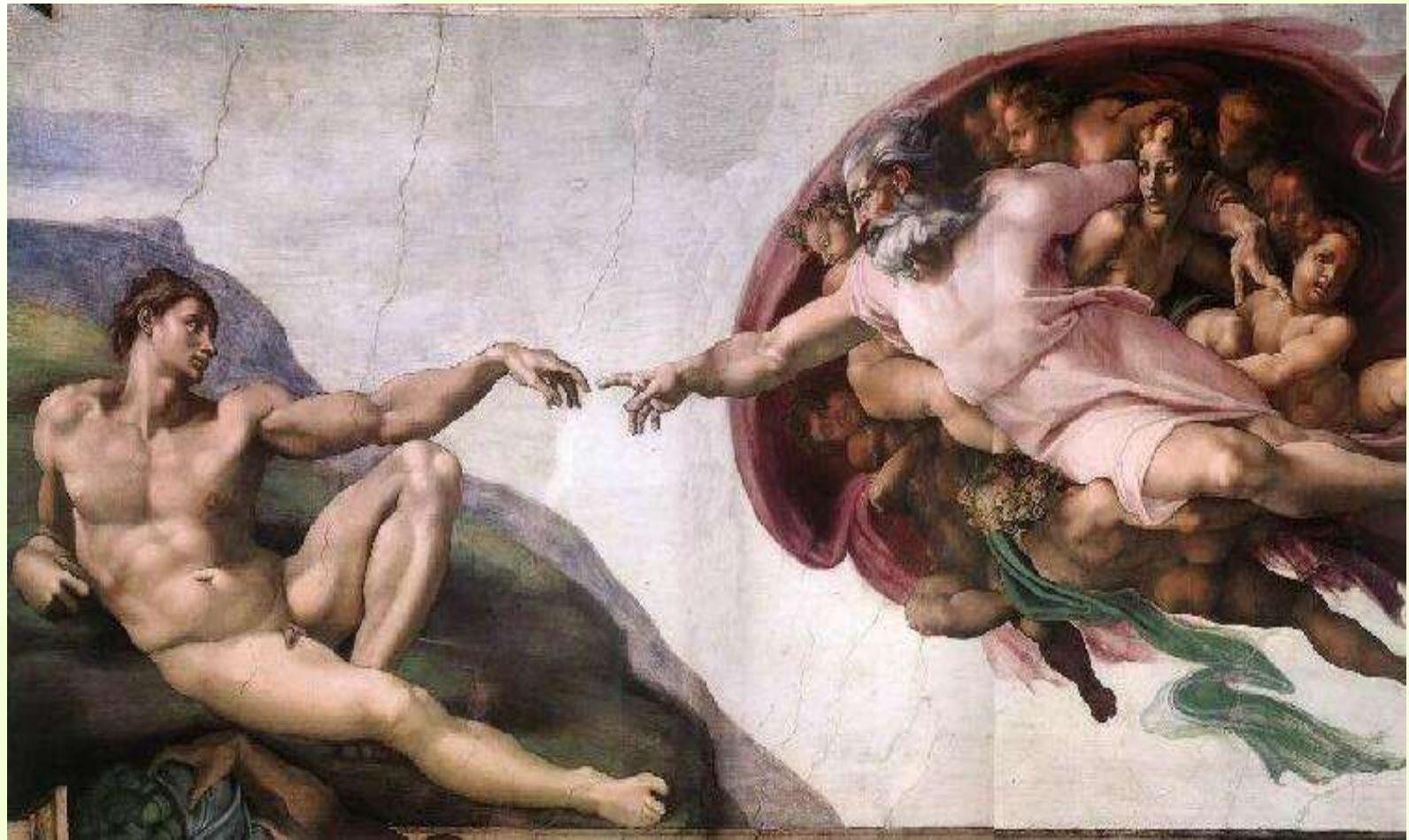
Rafael - Scoala din Atena

Rafael – *Punerea în mormânt*

Michelangelo – “Crearea lui Adam” / Capela Sixtina

Bunavestire: varianta medievală și varianta renascentista

Monumente

- Catedrala Santa Maria del Fiore din Florenta (Filippo Brunelleschi)
- Catedrala Sf. Petru din Roma (Donato Bramante si Michelangelo)
- Capella Medici din Florenta (Michelangelo ca pictor, sculptor si arhitect)

**Catedrala Santa Maria del Fiore din Florenta
cu domul, incheiat de Filippo Brunelleschi**

Renasterea artistica din afara Italiei

- Mult timp, Italia a ramas centrul artistic al Europei, unde veneau toti cei care doreau sa invete. Treptat, sub influenta Italiei, s-au format scoli artistice si in alte țari.
- Cele mai importante scoli din afara Italiei sunt:
 - Scoala flamanda din Tarile de Jos: **Pieter Bruguel cel Batran** (*Uciderea pruncilor, Parabola orbilor, Tara trantorilor, Cautatorul de cuiburi, Caderea lui Icar*);
 - Scoala germana: **Albrecht Durer** (*Inchinarea magilor, Cei patru apostoli*) si **Hans Holbein cel Tânăr** (*Doi ambasadori, Erasmus*);
 - Scoala spaniola: **El Greco** (*Cardinalul Nino de Guevara*);

Pieter Bruguel cel Batran – Dans taranesc

Pieter Bruguel cel Batran – Vanatori în zapada

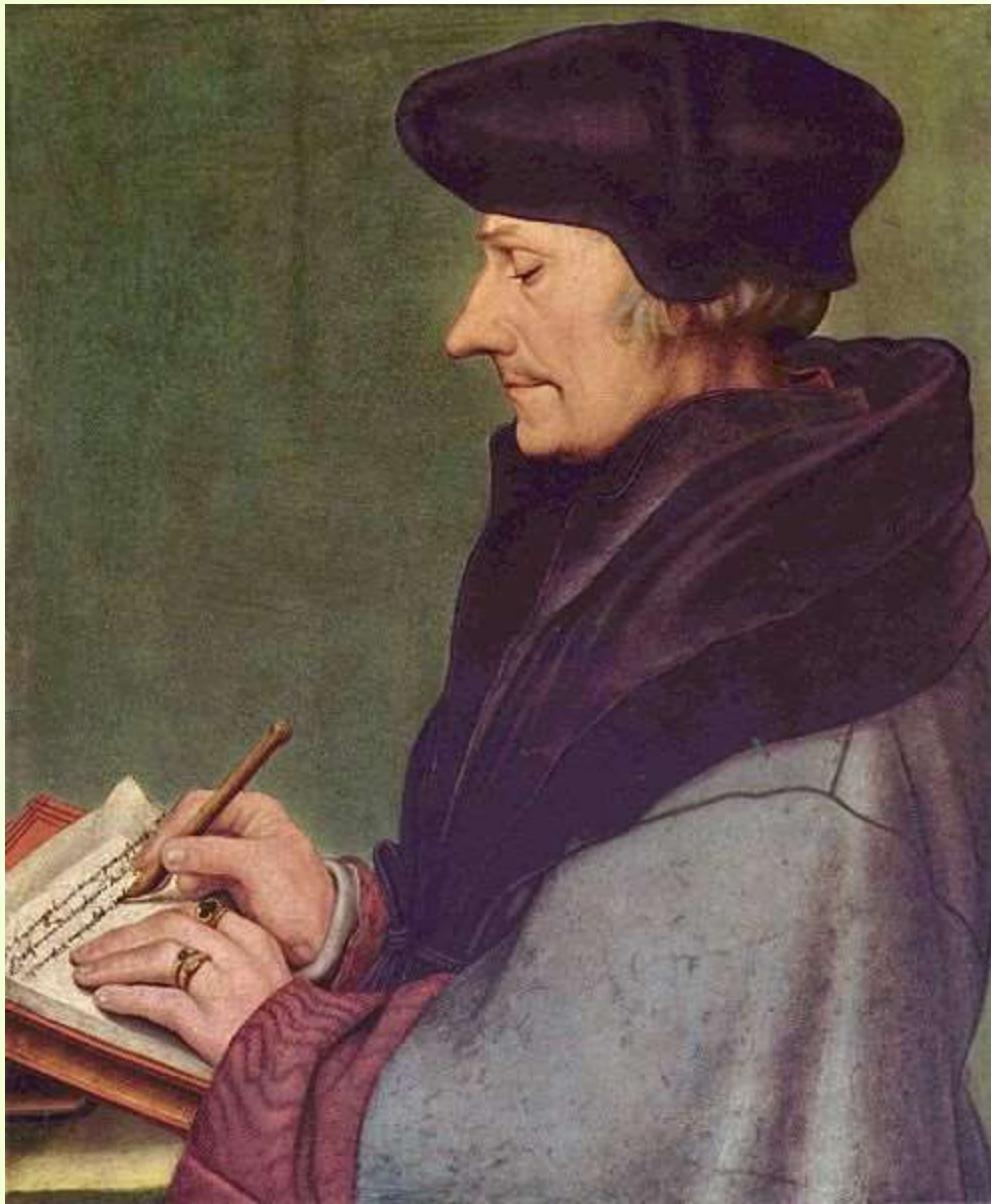
Albrecht Dürer – Autoportret

Albrecht Durer
– Adorația Sfintei
Treimi

Hans Holbein cel Tânăr – “Portretul regelui Henric al VIII-lea”

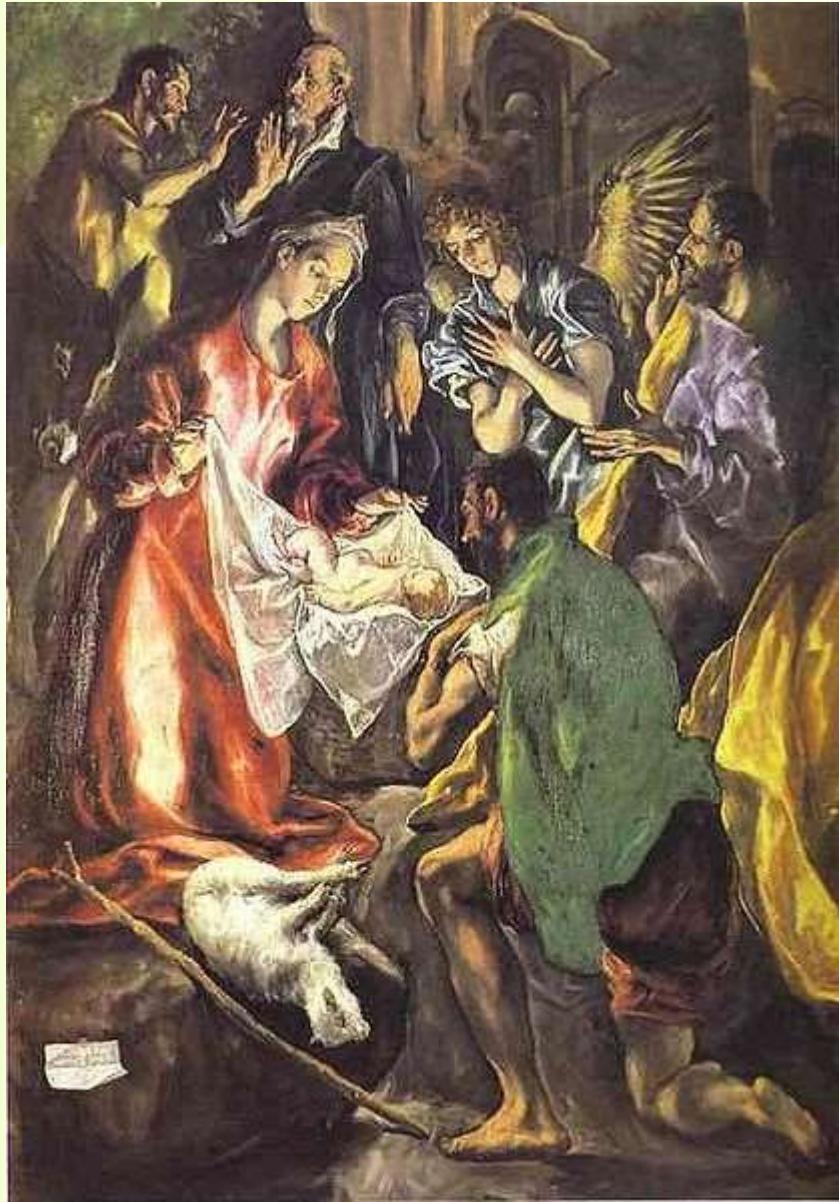
**Hans Holbein cel Tânăr –
“Portretul lui Erasmus
Din Rotterdam”**

**Hans Holbein cel
Tânăr –
“Portretul lui
Thomas Morus”**

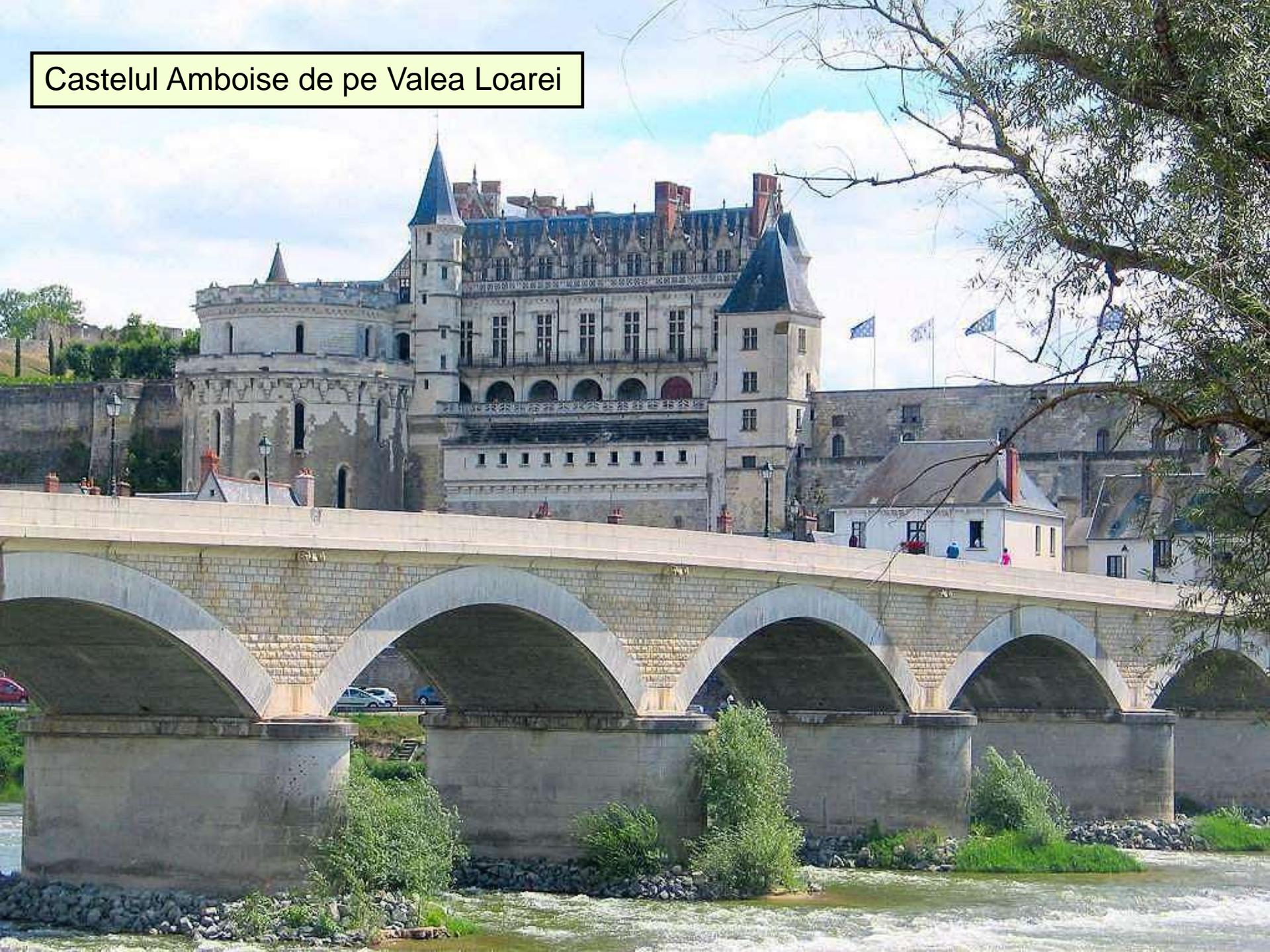
El Greco – Alungarea zarafilor din templu

El Greco – Închinarea Magilor

Castelul Amboise de pe Valea Loarei

Bibliografie:

- Manualele alternative de istorie pentru clasa a IX-a
- www.wikipedia.ro